

KESKUSTELUALOITE 1/2014 vp

Suomen puolustuspolitiikka

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunta käsitteli runsas vuosi sitten valtioneuvoston selontekoa (VNS 6/2012 vp) Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta. Selonteko antoi kattavan kuvan turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä. Se huomioi esimerkiksi väestönkasvun, pakolaisuuden, ilmastomuutoksen, kyberturvallisuuden, terrorismin, talouden painopisteen siirtymisen Euroopan ja Yhdysvaltojen ulkopuolelle sekä uskonnolliset ja muut ääriliikkeet.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tärkeimmät tehtävät ovat Suomen itsenäisyyden, alueellisen koskemattomuuden ja perusarvojen turvaaminen, väestön turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä yhteiskunnan toimivuuden varmistaminen. Puolustuspolitiikalla luodaan edellytykset näiden tavoitteiden toteuttamiselle. Selonteon mukaan koko maata puolustetaan. Yleinen asevelvollisuus ja alueellinen puolustusperiaate sekä sotilasliittoon kuulumattomuus säilyvät.

Valitettavasti taloudellinen realismi ja poliittinen idealismi eivät enää kohtaa. Puolustuskyvyn ylläpidon kustannuskehitys ja puolustusmateriaalien laaja vanheneminen vuosikymmenen puolivälistä alkaen eivät mahdollista tulevaisuudessa vaikuttavuudeltaan nykytasoisten puolustusvoimien ylläpitoa. Komentaja Ari Puheloisen julkisuudessa antamien lausuntojen mukaan puolustusvoimat ei voi tulevaisuudessa selvitä ilman lisärahoitusta niistä tehtävistä, joita poliittinen johto on sille asettanut.

Turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon lopussa todetaan, että 2020-luvun alkuun

mennessä merkittävä osa kaikkien puolustushaarojen keskeisestä materiaalista vanhenee ja suorituskky heikkenee alle tehtävien vaatimusten. Esimerkiksi Hornet-hävittäjien korvaajista on tehtävä päätös lähivuosina.

Hallitusohjelman mukaan Suomi on sotilasliittoon kuulumaton maa, joka harjoittaa yhteistyötä Naton kanssa sekä ylläpitää mahdollisuutta hakea sotilasliiton jäsenyyttä. Toisaalta hallitusohjelmassa todetaan, ettei Suomi tämän hallituksen aikana valmistelee Nato-jäsenyyden hakemista. Valtioneuvoston selonteossa mainitaan, että puolustusvoimien kehittämisessä otetaan huomioon, ettei mahdolliselle sotilaalliselle liittoutumiselle muodostu esteitä. Esimerkiksi kalustohankintamme ovat Nato-yhteensopivia. Sanamuodot antavat sekavan kuvan Suomen harjoittamasta politiikasta ja tavoitteista. Myös puolustusministeri Carl Haglund on todennut julkisesti, että Suomen Nato-optio on hämärä ja harhaanjohtava käsite.

Valtioneuvoston selonteon käsittelyn jälkeen Suomen toimintaympäristö on muuttunut haasteellisemmaksi ja entistä vaikeammin ennustettavaksi. Selontekoprosessi alkoi vuonna 1995, ja nykyinen muutostahti on sen jälkeisen ajan nopeinta. Lisäksi suomalaisten upseerien luottamus puolustuskykymme uskottavuuteen alkaa horjua. Tilannetta ovat pahentaneet määräraha-leikkaukset ja henkilökunnan vähennysohjelma.

Myös Suomessa on noussut esille huoli Ruotsin puolustuskyvyn uskottavuudesta. Ulkopoliittisen instituutin tutkija Charly Salenius-Paster-

KA 1/2014 vp — Pauli Kiuru /kok ym.

nak on arvioinut Ruotsin Nato-jäsenyyshake-
muksen olevan entistä todennäköisempi lähivuo-
sina. Ruotsin mahdollinen jäsenyys Nato-maa
Norjan rinnalle olisi Suomen kannalta merkittä-
vä muutos nykytilanteeseen verrattuna.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta käy ajankohtaiskeskuste-
lun Suomen puolustuspolitiikasta.*

Helsingissä 5 päivänä helmikuuta 2014

Pauli Kiuru /kok
Ilkka Kanerva /kok
Jussi Niinistö /ps
Seppo Kääriäinen /kesk
Mikko Savola /kesk
Mika Kari /sd
Eero Suutari /kok
Kari Tolvanen /kok
Esko Kurvinen /kok
Lars Erik Gästgivers /r

Timo Heinonen /kok
Sofia Vikman /kok
Pentti Oinonen /ps
Jyrki Yrttiaho /vr
Tuula Peltonen /sd
Pauliina Viitamies /sd
Eero Reijonen /kesk
Ismo Soukola /ps
Pertti Salolainen /kok
Anni Sinnemäki /vihr